

Lausunto työvoima- ja elinkeinoministeriön arviomuistiossa työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä

Kaupunginhallitus 16.02.2026 § 32
60/14.07.00/2026

Valmistelija

Työllisyyspäälikkö Kantola Kaisa, kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä. Kaupunginhallitukselle ehdotetaan, että se lausunnossaan kannattaa kyseisiä muutoksia lausuntoehdotuksessa esitetyin varauksin ja ehdottaa samalla muutoksia työttömyysturvan kuntamaksuosuuksiin tiettyjen palvelujen ajalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä (VN/37864/2025). Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta 18.2.2026 mennessä.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus kuntouttavasta työtoiminnasta. Kevään 2025 puoliväliriihessä hallitus linjasi edelleen kuntouttavan työtoiminnan ja sen resurssien siirtämisestä kuntiin ja palvelun kehittämisestä vahvemmin työllisyyttä edistäväksi. Tähän liittyvä sosiaalinen kuntoutus sitä vastoin säilytetään hyvinvointialueilla. Nykymuotoinen kuntouttava työtoiminta on yksi sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävästä palveluista eikä sitä voida työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) arvion mukaan sellaisenaan siirtää kuntiin. Osana sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemaa sosiaalihuollon palvelu-uudistusta laki kuntouttavasta työtoiminnasta on tarkoitus kumota. Valmistelun tueksi TEM on laatinut arviomuistion, jonka tavoitteena on selvittää edellytyksiä matalan kynnyksen työvoimapalvelun toteuttamiselle.

Työ- ja elinkeinoministeriön arviomuistion sisältö

TEM ei arviomuistionsa mukaan ole toistaiseksi tekemässä esitystä kokonaan uudesta työvoimapalvelusta. TEM:n mukaan voimassa oleva työvoimapalvelulainsäädäntö yhdistettynä kuntien yleisen toimialan nojalla tarjottaviin palveluihin mahdollistaa monipuolisten palvelukokonaisuuksien tarjoamisen myös enemmän tukea tarvitseville, heikossa työmarkkina- asemassa oleville työttömille. Uuden työvoimapalvelun sijaan arviomuistio sisältää seuraavat viisi kehittämis ehdotusta:

1. Uravalmennuksen räätälöinti
2. Työhönvalmennuksen menetelmien monipuolistaminen
3. Työllistymissuunnitelman rakentaminen palvelukokonaisuudeksi
4. Sääntelyn tarkentaminen (kokeilu, valmennus)
5. Alueellisten yhteistyösopimusten edistäminen

Loimaan kaupungin lausunto

Loimaan kaupungin lausuntoesitys on esityslistan liitteenä. Loimaan kaupungin lausuntoesitys pohjautuu Turun työllisyysalueen yhdessä valmisteltuun lausuntoon. TEM:n kehittämis ehdotusten osalta lausunnossa nostetaan esiin mm. seuraavat huomiot:

Työvoimaviranomaiselle tulee lainsäädännössä jättää liikkumavaraa räätälöidä palvelut asiakaskunnan tarpeiden mukaan.

TEM toteaa muistiossaan uravalmennusta ja työhönvalmennusta koskevan lainsäädännön mahdollistavan palvelujen räätälöinnin asiakaskunnan tarpeiden mukaan. Lausunnossa kannatetaan lainsäädännön pitämistä ennallaan tältä osin. Toisin kuin TEM ehdottaa, lainsäädännön mahdollistama liikkumavara tulee säilyttää myös työ- ja koulutuskokeilujen sekä valmennusten kohdalla. Lausunnossa vastustetaan näitä koskevan sääntelyn tarkentamista, koska kunnilla on jo voimakkaat kannusteet järjestää tehokkaita työvoimapalveluita asiakkailleen.

Asiakastietojärjestelmien toimivuutta ja yhteensopivuutta tulee kehittää ja tiedonvaihtoa viranomaisten välillä helpottaa.

Arviomuistiossa esitetty suositus työnhakijan työllistymissuunnitelman rakentamisesta johdonmukaisesti eteneväksi palvelukokonaisuudeksi on kannatettava. Ehdotuksen käytännön toteuttamisen tiellä on kuitenkin useita asiakastietojärjestelmien toimivuuden ongelmia. Erityisen haastava tilanne on usean eri viranomaisen palveluja tarvitsevien asiakkaiden kohdalla tietojärjestelmien heikon yhteensopivuuden ja esimerkiksi tietosuojaan liittyvien tiedonvaihto-ongelmien vuoksi.

Alueellisen yhteistyön edistäminen edellyttää yhdensuuntaisia kannustimia

Lausunnossa kannatetaan alueellisen yhteistyön edistämistä sekä strategisella että käytännön asiakastyön tasolla. Yhteisten strategisten tavoitteiden laatiminen edellyttää kuitenkin yhteistä tahtotilaa ja eri toimijoiden lakisääteisten tehtävien ja kannustimien linjaamista samansuuntaisiksi. Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien palvelutarjonnan varmistamiseksi hyvinvointialueille tulisi tämän vuoksi rakentaa kannusteet sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen järjestämiselle ja kehittämiselle.

Lisäksi lausunnossa perustellaan ehdotus, jonka mukaan kuntien rahoitusosuus työttömyysturvasta tulisi poistaa heikoimmassa asemassa oleville suunnattuihin työvoimapalveluihin ja sosiaalihuollon kuntoutuksiin palveluihin osallistuvilta palvelujen ajalta.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon arviomuistiosta työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntoutuksen työtoiminnan uudistamisen yhteydessä. Pöytäkirja asian osalta tarkastetaan kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin.